

Faxe Kommune
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Postadresse:
Natur & Miljø
Frederiksgade 9 - 4690 Haslev

Telefon: 56 20 30 00
www.faxekommune.dk

Direkte: 56 20 30 39
Mail: aplan@faxekommune.dk

Dato 21. september 2021
j./sagsnr. 01.05.08-P25-7-21

Dispensation til rydning i Gammellung

Ejendom: 8m Skuderløse by, Teestrup
6x Skuderløse by, Teestrup
12l Skuderløse by, Teestrup
10am Skuderløse by, Teestrup
10an Skuderløse by, Teestrup
12k Skuderløse by, Teestrup
9n Skuderløse by, Teestrup
51o Skuderløse by, Teestrup
51l Skuderløse by, Teestrup
51b Skuderløse by, Teestrup
51ak Skuderløse by, Teestrup
51c Skuderløse by, Teestrup
51t Skuderløse by, Teestrup
51n Skuderløse by, Teestrup
51u Skuderløse by, Teestrup
51aa Skuderløse by, Teestrup
51ai Skuderløse by, Teestrup
51k Skuderløse by, Teestrup
51ag Skuderløse by, Teestrup
51f Skuderløse by, Teestrup
19a Skuderløse by, Teestrup

Beliggende: Gammellung Mose, nord for Bråbyvej 67-71

Faxe meddeler hermed dispensation til delvis rydning i mosen i Gammellung, opsætning af hegn og efterfølgende afgræsning med kreaturer. Rydning skal laves i forbindelse med RigKildeLIFE-projektet, der skal forbedre naturforholdene i den beskyttede mose.

Dispensationen er meddelt efter naturbeskyttelseslovens¹ § 65, stk. 2, og der er fire ugers klagefrist på afgørelsen.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes².

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev³.

¹ LBK nr. 240 af 13/03/2019

² Ifølge naturbeskyttelseslovens § 87

Vilkår for dispensationen

- Området må ryddes i perioden 1. september – 1. april.
- Rydningen skal foregå skånsomt. Der må ikke efterlades varige kørespor eller trykskader i mosen. Afhængig af forholdene kan det derfor være nødvendigt at bruge køreplader.
- Nedskåret materiale skal fjernes fra det naturbeskyttede område (se beskyttede områder på kort 2).
- Græsningstrykket må maksimalt være 0,8 SK/ha
- Faxe Kommune kan til enhver tid forlange græsningstrykket på arealet ændret, hvis kommunen vurderer, at græsningen har en negativ effekt på områdets naturtyper og arter. Kommunen skal i så fald først drøfte dette med ansøger, sende et skriftligt varsel og sidst sende et brev med en frist på minimum tre måneder til at reducere græsningstrykket.
- Der må ikke etableres læskure, skærme, læbælter og lignende på det beskyttede naturområde. En vejledende registrering af området kan ses i kortbilaget.
- Der må ikke tilskuds fodres i indhegningen.

Redegørelse

RigKildeLIFE er et EU-finansieret naturplejeprojekt, som også involverer flere af andre kommuner. Formålet er at sikre og fremme udviklingen af særlige naturtyper i de involverede Natura 2000-områder. For Faxe Kommune er der særligt fokus på at fremme naturtyperne: avneknippemose, rigkær og tidvis våd eng. Gammellung ligger i Natura 2000-område nr. 163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.

Store dele af mosen fremstår i dag mere eller mindre tilgroet og uden den store artsdiversitet. Mange af arterne, der hører til i de naturtyper, som vi skal fremme med projektet, er af samme årsag meget sjældne, hvoraf flere endda er udrydningstruede. Den udvikling ønsker vi at vende og dermed genoprette balancen for de truede naturtyper.

Rydningen er en del af vores forberedelse til afgræsning. To områder i Gammellung skal efterfølgende hegnes og afgræsses med kvæg, der fremover skal hindre tilgroning i mosen. På den måde efterlades der lysåbne partier, hvor de særlige naturtyper avneknippemose, rigkær og tidvis våg eng kan trives og udvikles.

Projektet har således et bredt sigte i forhold til biodiversitet, og det er også forventningen, at det vil medføre en forbedring af levevilkårene for større dyr som kronvildt og rådyr.

Størstedelen af Gammellung er vokset til, hovedsagligt med pilekrat og har få lysåbne partier. Det er ønsket at lave to folde i Gammellung, og rydningen skal ske inden for disse folde. De to foldes samlede areal er 27,5 ha. Heraf skal der ryddes 7,5 ha. Der efterlades således også kratbevoksning og vedplanter inden for de to folde.

³ Ifølge naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Hele mosen er beskyttet natur⁴. Det betyder, at mosen tilstand ikke må ændres uden en dispensation. Faxe Kommune kan i særlige tilfælde meddele en sådan dispensation – fx hvis ændringen vurderes at være naturforbedrende.

Tidsplan og økonomi

Rydningen finansieres delvist af LDP midler (4 ha af rydningen) og delvist af EU midler gennem RigKildeLIFE projektet (8 ha af rydningen).

Rydningen forventes at blive igangsat i september 2021.

Faxe Kommunes vurdering af sagen

Faxe Kommune vurderer, at en rydning vil tilgodese naturindholdet i mosen, i det rydningen fremmer flere lysåbne naturtyper, som vil skabe en større biodiversitet i Gammellung. Mange arter er dog også tilknyttet kratbevoksningen i området, og derfor er det vigtigt, at rydningen kun sker pletvist, så en del af krattet fortsat bevares.

Græsning har været den traditionelle drift i mange kær, og ekstensiv græsning er en egnet plejemetode til disse områder. På mere næringsrige bunde, som i Gammellung, er der generelt behov for en forholdsvis større græsningspåvirkning for at vedligeholde en lysåben tilstand. Med dette for øje og med udgangspunkt i Rita Butterschøns vejledende anbefalinger til græsningstryk, har vi vurderet at arealet kan græsses med op til 0,8 SK/ha. Det er vores vurdering, at græsningen vil fremme de lysåbne partier, så de særlige naturtyper avneknippemose, rigkær og tidvis våd eng har mulighed for at sprede sig på arealerne.

Vurdering i forhold til Natura 2000-området og særligt beskyttede arter

Gammellung ligger i Natura 2000-område nr. 163, og mosen er en del af et større mosekompleks med Holmegårdsmose i habitatområde H145. Derudover er området også udpeget som fuglebeskyttelsesområde F91.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 145		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Avneknippemose* (7210)
	Rigkær (7230)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Mygblomst (1903)	Stor kærguldsmed (1042)
	Lys skivevandkalv (1082)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 91		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Sædgås (T)
	Rørhøg (Y)	Engsnarre (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Trane (Y)
	Rødrygget tømskade (Y)	

Avneknippemose er en prioriteret naturtype i Natura 2000-planerne og rigkær og tidvis våg eng er forholdsvis sjældne i Danmark og under

⁴ Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3.

tilbagegang. En rydning i habitatområdet vil selvfølgelig påvirke naturen i Natura 2000-området, men vi vurderer, at det er en positiv påvirkning, som fremmer de sjældne og lysåbne naturtyper i mosen, som er i fare for at forsvinde. Forekomsten af de lysåbne naturtyper vises på kort 3.

Der er kortlagt skovbevokset tørvemose i den østlige fold, hvor en del af rydningen skal foregå, se kort 4. Skovbevokset tørvemose er domineret af birk, skovfyr eller rødgran og forekommer på relativ næringsfattig, sur bund med højt grundvandsspejl. Da det primært er pilekrat, som fjernes i dette projekt, er der derfor ikke tale om fjernelse af de arter som er karakteristiske for skovbevokset tørvemose. Rydning af pil vil også bedre spredningsmuligheder for netop birk, skovfyr o. lign i randen af det eksisterende skovbevokset tørvemose.

En af Natura 2000-planens målsætninger er at forbedre og udvikle naturtyperne på udviklingsgrundlaget, og det er vores vurdering, at dette projekt følger denne målsætning.

Stor vandsalamander er på udpegningsgrundlaget, og arten er registreret i to søer i Gammellung i den nyeste basisanalyse for Natura 2000-området (2021-2027). Søerne ligger uden for de områder der ryddes, men da der er flere potentielle levesteder for stor vandsalamander i Gammellung, kan vi ikke afvise at arten er mere udbredt end det basisanalysen viser. Fund og levesteder vises på kort 5. Der er registreret flere potentielle levesteder tættere på projektområdet, hvor arten dog ikke er fundet.

Stor vandsalamander er knyttet til lysåbne søer af varierende størrelse. Ofte er de dog ganske små, under 100 m². Vandhullerne skal gerne være lysåbne med sol på næsten hele vandoverfladen. Arten overvintrer som regel på land, hvor den gemmer sig i huller i jorden o. lign. Rasteområderne ligger oftest tæt på vandhullerne, hvor der er gode skjulesteder – gerne områder med store mængder dødt ved. De fleste individer opsøger levesteder få hundrede meter fra ynglesteder. Da de kendte og de potentielle levesteder ligger uden for, eller på kanten af, rydningsområderne, er det vores vurdering, at størstedelen af individerne vil befinde sig uden for disse områder under rydningen.

Den delvise rydning i mosen vil medvirke til at bevare området lysåbent og vil derfor medvirke til at opretholde området som potentielt levested for arten.

Vi vurderer, at selve forstyrrelsen i forbindelse med rydningen ikke vil påvirke artens økologiske funktionalitet, da arten primært vil opholde sig uden for rydningsområderne, og der vil være stor mulighed for individer at flytte sig til andre egnede skjulesteder i nærheden.

Rørdrum er den eneste fugleart på udpegningsgrundlaget, som har registrerede levesteder inden for projektområdet, se kort 6. Rørdrum er særligt knyttet til lokaliteter med store vanddækkede rørskove ved fjorde, søer og vandløb. Området rummer en række udbredte fugtige rørskovsarealer, som alle er i god tilstand. Vi vurderer derfor, at arten ved eventuelle forstyrrelser som følge af rydningen, kan finde et uforstyrret område i nærheden at bevæge sig hen til. Da rydningen derudover foretages uden for artens yngleperiode vurderer vi, at arten ikke vil blive væsentlig påvirket af projektet. Rydningen af pilekrat sikrer også, at rørsumpene ikke gror til i pilekrat, og er dermed med til at opretholde området som potentielt levested for rørdrum.

De resterende arter på udpegningsgrundlaget er ikke kendt fra projektområdet, og det er vores vurdering, at området ikke er et potentielt levested for disse arter. Vi vurderer derfor, at de ikke vil blive væsentligt påvirket af rydningen.

Frøerne springfrø og spidssnudet frø er også registreret i søerne i Gammellung, men uden for de to folde, hvor rydningen foregår, se kort 7. Springfrø er fundet i forbindelse med NOVANA undersøgelser i 2019, mens fundet af spidssnudet frø er for 18 år siden i 2003. NOVANA undersøgelserne fra 2019 har også eftersøgt spidssnudet frø, dog uden fund.

Frøerne foretrækker at yngle i vandhuller med lavvandet bredzone, men spidssnudet frø kan også yngle i zoner med oversvømmet græs i moser. Vandhullerne kan være ganske små, på 10 m², og rangere fra helt lysåbne til overskyggede ellesumpe. Æglægning sker tidligt om foråret og er sårbar over for frost. Derfor lægges de i lavvandede områder, hvor vandtemperaturen hurtigere stiger. Et større lysindfald kan ligeledes medføre varmere temperaturer i vandhullerne til gavn for ægudviklingen. Ligesom stor vandsalamander overvintrer frøerne primært på land. Her opholder spidssnudet frø sig tættere på ynglevandhullet, som oftest i bredzonen, hvorimod springfrø ofte vandrer langt væk fra vandhullet. Springfrøerne raster helst under sten, træstød og under løv, og er set vandre 100-700 m eller længere for at finde den rigtige lokalitet.

Det er vores vurdering, at den delvise rydning i mosen ikke vil påvirke frøernes økologiske funktionalitet, idet der er mange egnede overvintringssteder i Gammellung, som springfrø kan vandre til, hvis den forstyrres af projektet, og det er naturligt for arten at vandre over længere afstande. Spidssnudet frø findes sandsynligvis ikke i området længere. Den overvintrer tæt på ynglevandhuller, og dermed uden for rydningsområderne, såfremt der stadig lever individer i Gammellung, og rydningen vil medvirke til at bevare området lysåbent, hvilket kan være en fordel for frøernes ynglesteder. Projektet kan derfor medvirke til at opretholde området som potentielt levested for arterne.

Der er registreret markfirben i den sydlige del af folden mod vest, se kort 8. Området er i forvejen lysåbent og skal derfor ikke ryddes med dette projekt.

Markfirben graver sine æg ned i jorden og findes derfor kun på steder, hvor dette er en mulighed og hvor de kan udruges af solvarmen – primært sydvestvendte skråninger. Markfirben undgår steder med ensartet vegetation, og opholder sig især i grænselinjen mellem forskellige vegetationstyper – fx skovbryn, diger og markskel, hvor det hurtigt kan skifte mellem varme og kølige levesteder.

Projektet vil skabe lysåbne arealer op til det registrerede levested på naturdata. Vi bemærker dog, at terrænet falder nord for det kendte levested, og mosen opleves ofte oversvømmet. Vi vurderer derfor, at rydningen ikke vil skabe oplagte levesteder for markfirben, i det de lavtliggende områder vil fremstå køligere. Vi kan dog ikke afvise, at markfirbenet vil indfinde sig i nogle af de områder, som ryddes nær dets registrerede levested. Vi vurderer tillige, at rydningen ikke vil have en negativ påvirkning af markfirben da rydningen ikke skal foretages nær dens nuværende levesteder.

Flagermus er vidt udbredt i Faxe Kommune, hvor de primært er tilknyttet de gamle godsejerskove i kommunen. Vest for projektområdet i Næstved Kommune er der registreret følgende otte arter af flagermus i Broksø parken: Frynseflagermus, vandflagermus, dværgflagermus, trolldflagermus, brundflagermus, sydflagermus, brun langøre og skimmelflagermus.

Det er Faxe Kommunes vurdering, at træerne i mosen ikke er et egnet levested for flagermus, i det det er en relativ ung bevoksning af hovedsagelig pil og uden revner eller hulninger i stammerne. Det kan dog ikke udelukkes, at flagermus fouragerer i området. Jagten foregår primært langs skovbryn og andre afgrænsninger mellem lysåben natur og træer samt over vandflader. Ved at skabe flere lysåbne partier i mosen, er det vores vurdering, at fourageringsmulighederne for flagermus forbedres.

Kommuneplan 2021-2033:

I Faxe Kommunes forslag til Kommuneplan 2021-2033 er dele af Gammellung udpeget som bevaringsværdigt landskab og hele mosen er udpeget som eksisterende natur inden for Grønt Danmarkskort.

Gammellung er udpeget som bevaringsværdigt landskab primært for at sikre udsigten fra det højtliggende Stoksbjerg ud over de flade mose- og engområder langs Suså, og beplantning inden for dette skal derfor begrænses.

Inden for Grønt Danmarkskort skal vi bl.a. arbejde for at fremme eksisterende natur, så naturforholdene forbedres.

Det er vores vurdering, at rydningen ikke strider mod de visioner, som er beskrevet i forslag til Kommuneplan 2021-2033.

Konklusion:

Samlet set vurderer vi, at projektet ikke vil forringe Natura 2000-udpegningerne generelt eller den økologiske funktionalitet for dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Tværtimod vil rydningen (og efterfølgende afgræsning) medføre et lavere vegetationsdække som fremmer flere blomstrende urter. Den øgede artsrigdom kan tiltrække flere arter af insekter til området, og disse er fødeemner for både padder, flagermus og markfirben, som derved også vil blive tilgodeset ved projektets gennemførelse.

Offentliggørelse

Da vi anser denne afgørelse for at være af større betydning og af almindelig interesse for offentligheden, annoncerer vi den på vores hjemmeside under 'afgørelser'.

Spørgsmål og kommentarer til projektet kan rettes til Faxe Kommune på mail naturogmiljoe@faxekommune.dk eller telefon 56 20 30 39.

Med venlig hilsen

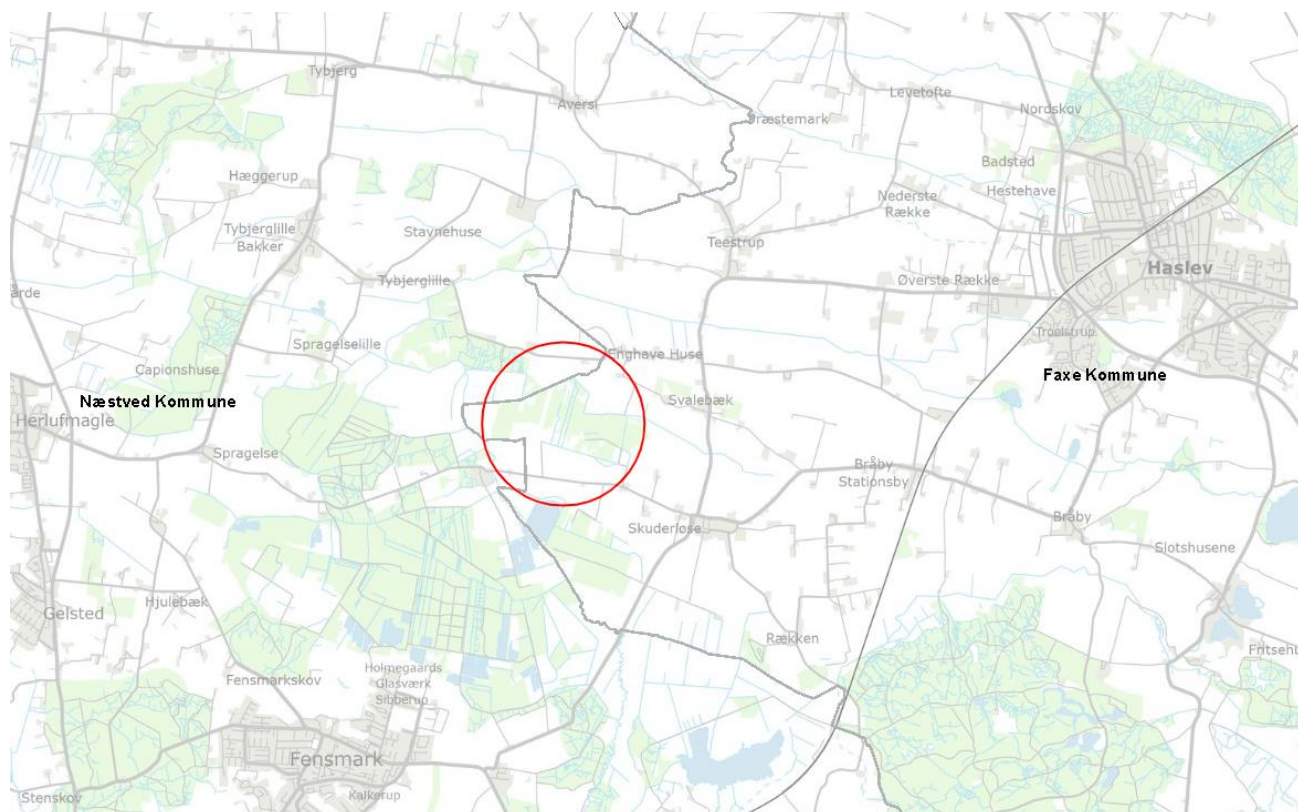
Anne Planeta Etzerodt
Natur- og vandløbsmedarbejder

Bilag

- Kortbilag.
- Klagevejledning.
- Oversigt over modtagere af afgørelsen.

Kortbilag

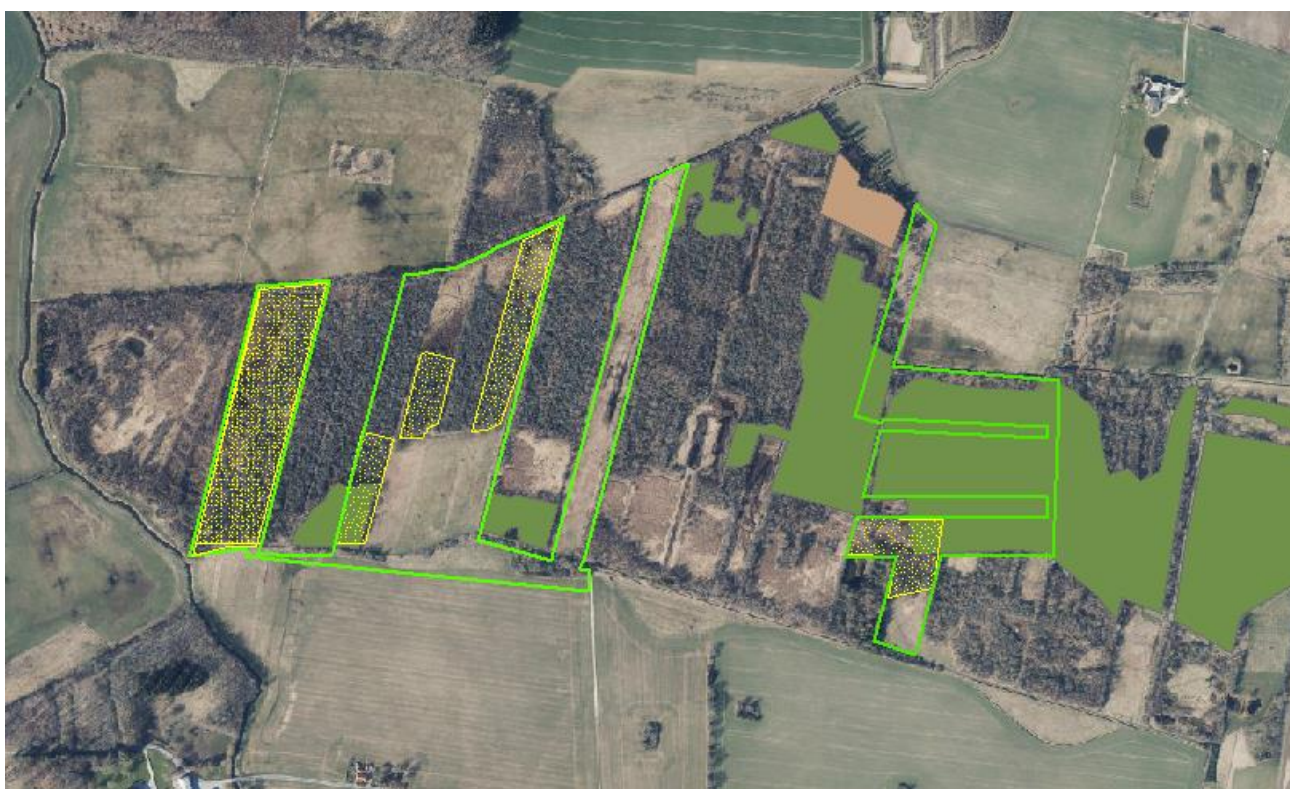
Kort 1. Oversigtskort over projektområdets beliggenhed.

Kort 2. Beskyttet natur vises med skraverede signaturer. De fo indhegninger, hvor i rydningen skal foregå, vises med grøn streg. Forslåede områder til rydning, i alt 12 ha, vises med gule prikker.

Kort 3. Udpegning af lysåbne naturtyper fra Natura 2000-områdets basisanalyse 2021-2027. Avneknippemose vises med grøn, rigkær med rød og tidvis våd eng med blå. De fo indhegninger, hvor i rydningen skal foregå, vises med grøn streg. Forslåede områder til rydning, i alt 7,5 ha, vises med gule prikker.

Kort 4. Udpegning af skovnaturtyper fra Natura 2000-områdets basisanalyse 2021-2027. Skovbevokset tørvemose vises med grøn og eller- og askesump med brun. De fo indhegninger, hvor i rydningen skal foregå, vises med grøn streg. Forslåede områder til rydning, i alt 12 ha, vises med gule prikker.

Kort 5. Udpegning af levesteder samt fund af stor vandsalamender fra Natura 2000-områdets basisanalyse 2021-2027. Levesteder vises med rød. Fund af arten vises med sorte prikker. De fo indhegninger, hvor i rydningen skal foregå, vises med grøn streg. Forslåede områder til rydning, i alt 12 ha, vises med gule prikker.

Kort 6. Udpegning af levesteder for rørdrum fra Natura 2000-områdets basisanalyse 2021-2022 vises med blå. De fo indhegninger, hvor i rydningen skal foregå, vises med grøn streg. Forslåede områder til rydning, i alt 12 ha, vises med gule prikker.

Kort 7. Fund af springfrø i 2019 (med rød) og spidssnuet frø i 2003 (med gul). Data er fra miljøportalens naturdata.

Kort 81000. Fund af markfirben i 2019 vises med rød. Data er fra miljøportalens naturdata.

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁵. Du skal sende din klage senest fire uger efter, at afgørelsen er modtaget.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har taget stilling til en eventuel klage, med mindre nævnet beslutter andet.

Du klager via Klageportalen, som du finder i et link på forsiden af www.naevneneshus.dk. Du skal logge på portalen med din Nem ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Privatpersoner skal betale et klagegebyr på 900 kr., mens virksomheder og organisationer skal betale 1.800 kr. Klagegebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret betales tilbage, hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen.

Klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven er:

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) offentlige myndigheder,
- 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 5) lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø og
- 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Søgsmål

Ønsker du at få prøvet afgørelsen ved domstolene, skal retssag være anlagt inden 6 måneder efter, at du har fået afgørelsen meddelt.

Hvis du har spørgsmål til sagen, er du velkommen til at kontakte undertegnede.

⁵ Efter naturbeskyttelseslovens § 78

Kopi af denne afgørelse er sendt til:

Miljøstyrelsen	mst@mst.dk
Miljøstyrelsen Storstrøm	sto@mst.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnfaxe-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening Faxe	faxe@dn.dk
Friluftsrådet	fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Region Øst	oestsjaelland@friluftsradet.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening Faxe	faxe@dof.dk
Slots- og Kulturstyrelsen	post@slks.dk
Danmarks Jægerforbund	sager@jaegerne.dk
Fiskeriinspektorat Øst	inspektoratoest@lfst.dk
Museum Sydøstdanmark	faxe@museerne.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskeforbundet.dk
Sportsfiskerforbundet Sydsjælland	sydsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk
Sportsfiskerforbundet v/ Lars Thygesen	lbt@sportsfiskerforbundet.dk
Dansk entomologisk Forening	def@entoweb.dk
Dansk botanisk forening	nbu@snm.ku.dk

